

Wiedza to podstawa funkcjonowania każdego gospodarstwa ekologicznego.

Produkcja ekologiczna staje się niezwykle istotną częścią rolnictwa. Dbałość o bezpieczeństwo żywnościowe, jak i ochronę środowiska nabierają coraz większego znaczenia. Ten typ produkcji nie należy jednak do działalności łatwych. Spora ilość regulacji prawnych, konieczność prowadzenia dokumentacji oraz mechanizmy kontroli wymagają znacznej wiedzy fachowej producentów.

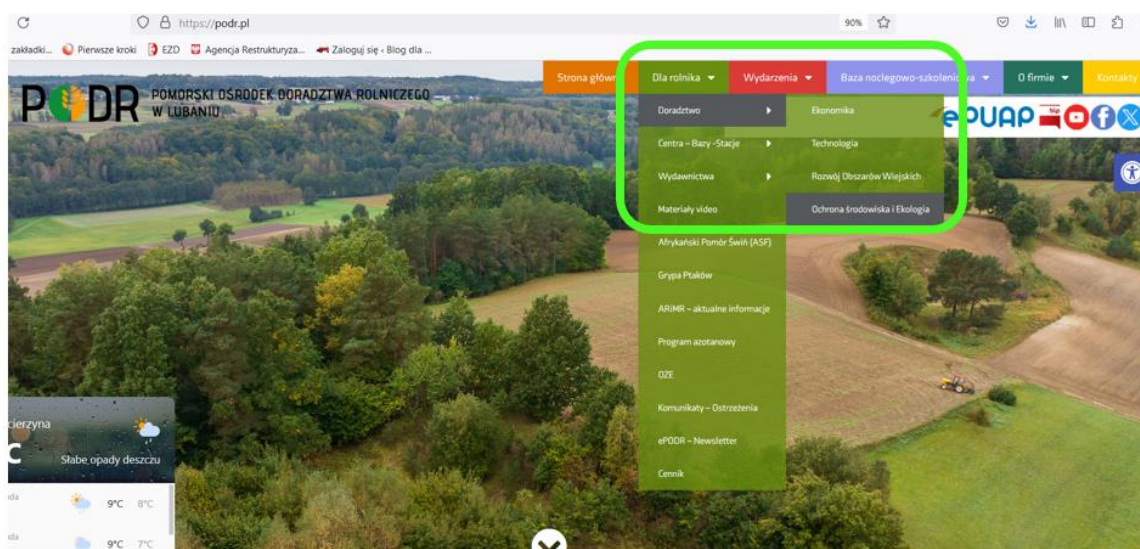
Dlatego bardzo ważną kwestią jest śledzenie na bieżąco obowiązujących aktów prawnych, wytycznych w sprawie produkcji ekologicznej. Pomocne w tym temacie mogą być tzw. bazy wiedzy nt. rolnictwa ekologicznego, gdzie znaleźć można różnego rodzaju opracowania, w postaci np. metodyk do produkcji, wykazów dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym środków do produkcji rolnej (zarówno ś.o.r. , jak i nawozów, dostępny materiał siewny i rozmnożeniowy w jakości ekologicznej) i inne.

System nadzoru nad produkcją ekologiczną jest dość rozbudowany, bo obejmuje zakres tzw. „od pola do stołu”, tj. poprzez produkcję surowca, transport, przetwórstwo, magazynowanie, sprzedaż hurtową i detaliczną. Każdy etap produkcji jest nadzorowany tak samo jak w przypadku żywności konwencjonalnej, zawsze obowiązują Dobre Praktyki: rolnicze, higieniczne, produkcyjne i dystrybucyjne. W przypadku produkcji żywności ekologicznej dodatkowo obowiązują jeszcze wytyczne w sprawie produkcji i przetwórstwa metodami ekologicznymi.

Rolnictwo ekologiczne zostało uregulowane odpowiednimi przepisami, zarówno krajowymi jak i unijnymi. Szczegółowy wykaz aktów prawnych można znaleźć na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rolnictwo-ekologiczne1> .

Na stronie internetowej Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lubaniu znaleźć można wiele przydatnych informacji nt. produkcji metodami ekologicznymi , tzw. EKOBAZA WIEDZY (<https://podr.pl/ochrona-srodowiska-i-ekologia/>). Oprócz opracowań o zasadach uprawy metodami ekologicznymi, przekierowań na wykazy dostępnego materiału siewnego, dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym środków do produkcji rolnej, obowiązujących druków i wzorów zgłoszeń, znaleźć można także informacje o wsparciu finansowym do rolnictwa ekologicznego. Ważne, aby na bieżąco śledzić te wytyczne.

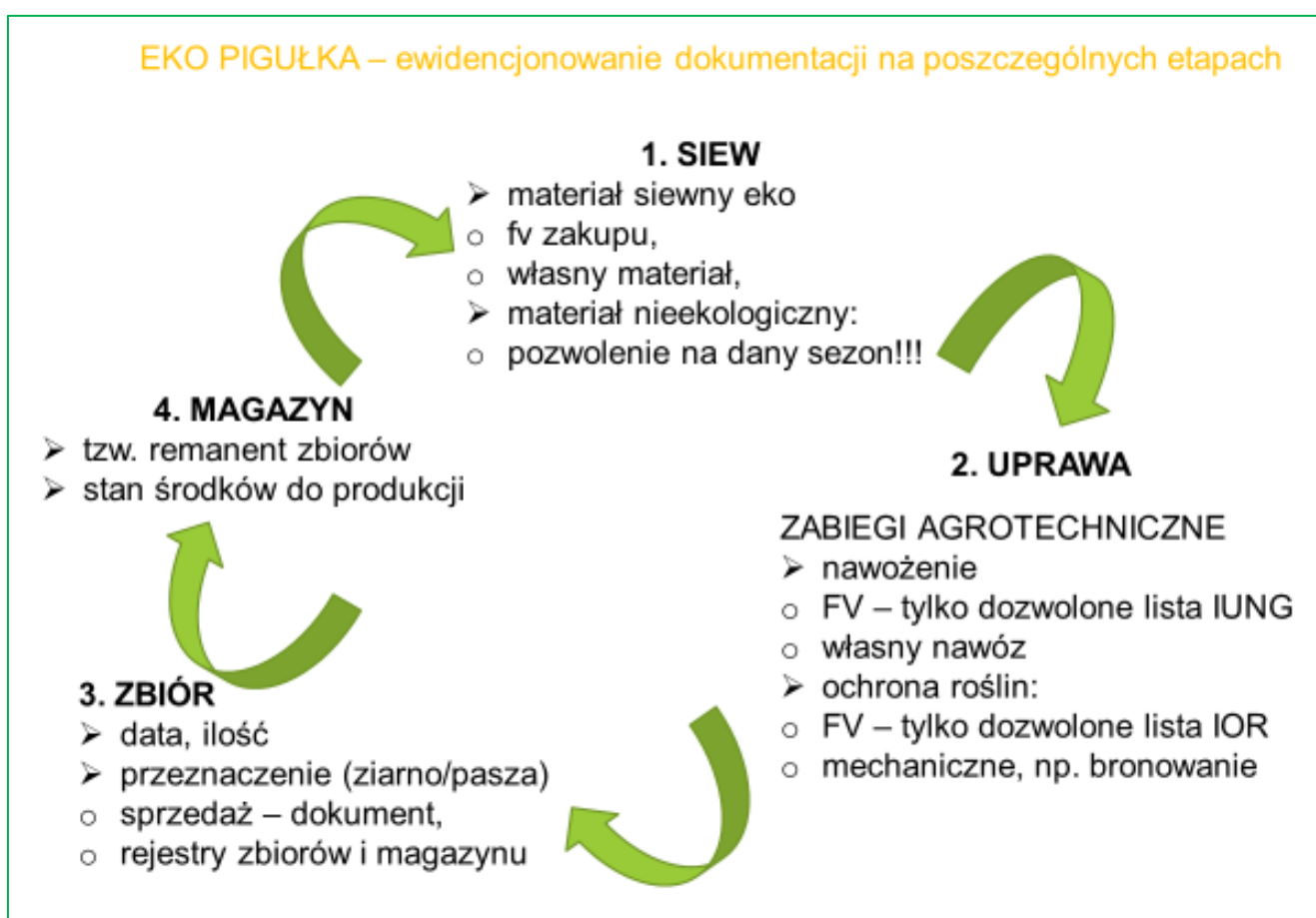
BAZA WIEDZY EKO PROWADZONA PRZEZ PODR W LUBANIU

Fot. 1. Ścieżka dostępu do ekobazy prowadzonej przez PODR w Lubaniu.
Na stronie podr.pl zakładka: Dla rolnika – doradztwo – ochrona środowiska i ekologia.

Prowadząc gospodarstwo ekologiczne bądź przymierzając się do prowadzenia takiego, należy dobrze przeanalizować możliwości swojego gospodarstwa i własne predyspozycje. Rolnik powinien rozważyć, czy jest w stanie prowadzić produkcję roślinną bez użycia nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, stosować wieloletni płodozmian uwzględniający np. rośliny bobowate, do tego z przeznaczeniem na zielony nawóz. Warto wykonać analizę gleby, aby poznać takie parametry jak pH gleby, by móc dbać o uregulowanie odczynu jak najbardziej zbliżonego do obojętnego (co jest bardzo ważne w budowaniu aktywności biologicznej gleby).

Trzeba wziąć pod uwagę, czy zdoła się prowadzić produkcję zwierzęcą w oparciu o pasze wyprodukowane głównie we własnym gospodarstwie (należy uwzględnić spadek plonów, zwłaszcza w okresie przestawiania tzw. konwersji) i czy zapewni się zwierzętom właściwy system utrzymania i dobrostan na wysokim poziomie. W analizie uwzględnić też trzeba fakt większych nakładów pracy ręcznej i mechanicznej. Należy zastanowić się nad profilem produkcji; być może gospodarstwo skupi się głównie na produkcji warzyw, owoców, bądź ziół. Liczyć się też trzeba z koniecznością prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie.

Ryc. 1. Konieczność ewidencjonowania wybranych dokumentów i czynności w poszczególnych etapach produkcji ekologicznej.

„ Zgodnie z regulacją prawną UE ani skład odżywczy, ani brak pozostałości pestycydów nie dowodzą ekologicznego statusu produktu, przesądza o tym udokumentowany sposób produkcji, potwierdzony w trybie obowiązującej certyfikacji” - dr inż. Urszula Sołtysiak

Rolnictwo ekologiczne nie jest powrotem do zacofanego rolnictwa. Przeciwnie, bazuje na wieloletnim doświadczeniu i naukowych podstawach z zakresu nawożenia gleby i ochrony roślin oraz na bazie nowoczesnego doświadczalnictwa, rozwijającego się na uczelniach wyższych oraz w sieci gospodarstw doświadczalnych i demonstracyjnych. To bardzo nowoczesna produkcja i istnieje zapotrzebowanie na takie produkty.

Nadal obserwujemy rosnące zainteresowanie produktami wysokiej jakości. Coraz częściej konsumenci interesują się pochodzeniem, metodą wytwarzania i składem żywności. Rosnąca świadomość konsumentów powoduje, że żywność ekologiczna jest poszukiwana zwłaszcza na rynkach lokalnych, więc konieczne są działania promujące rolnictwo ekologiczne. W naszym kraju rolnictwo ekologiczne ma dobre warunki rozwoju: może bazować na licznych, niewielkich gospodarstwach, prowadzonych w sposób tradycyjny. Aby jednak wykorzystać te możliwości konieczne jest dalsze rozwijanie innowacji obejmujących system produkcji rolnej, kanały sprzedaży oraz edukację producentów i konsumentów.

Opracowała: Agnieszka Jereczek, PODR w Lubaniu